

Visszajelzés az EKB 2018. évi Éves jelentéséről szóló európai parlamenti állásfoglalás részeként tett észrevételekről

Az EKB 2018. évi Éves jelentését az EKB alelnöke 2019. április 1-jén mutatta be az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottságának külön ülésén.¹ Az EKB elnöke 2020. február 11-én részt vett a Parlamentnek az EKB Éves jelentéséről tartott plenáris vitáján.² A következő napon a Parlament elfogadta állásfoglalását (a továbbiakban „az állásfoglalás”) az EKB 2018. évi Éves jelentéséről.³

Az EKB 2019. évi Éves jelentésének az Európai Parlament előtti bemutatása alkalmából az EKB visszajelzést nyújt az Európai Parlament állásfoglalásában foglaltakról.⁴ A visszajelzést az Európai Parlament kérésére 2016-tól fennálló gyakorlatnak megfelelően nyilvánosságra hoztuk,⁵ ami illusztrálja, hogy az EKB az Európai Unió működéséről szóló szerződés követelményein is túlmenően elkötelezett a számonkérhetőség iránt.

A koronavírus-világjárvány (COVID-19) 2020. eleji kitörése, jelentős gazdasági hatásai és az EKB-nak a szükséghelyzetre válaszul hozott rendkívüli intézkedései⁶ bizonyos mértékig befolyásolják az EKB-nak az Európai Parlament által felvetett kérdésekre adott válaszait. Ez a visszajelzés azonban elsősorban az EKB 2019-es tevékenységére irányul, összhangban a 2019. évi Éves jelentés által tárgyalt időszakokkal.⁷

1 Az EKB monetáris politikája

1.1 Az EKB intézkedéseinek sikere és mellékhatásai

Az állásfoglalás például a 9., 13., 14., 16–18. és 24. bekezdésben tárgyalja az EKB monetáris politikai intézkedéseinek sikerességét, az euroövezeti finanszírozási helyzetre gyakorolt hatásukat és mellékhatásaikat. A 4–5. és a 17. bekezdésben

¹ Lásd az EKB [honlapját](#).

² Lásd az EKB [honlapját](#).

³ Az elfogadott állásfoglalás szövege az Európai Parlament [honlapján](#) olvasható.

⁴ A visszajelzésben nem foglalkozunk azokkal a kérdésekkel, amelyeket az Európai Parlament a bankunióról szóló állásfoglalásában vet fel. Ezekről lásd [az EKB felügyeleti tevékenységről szóló éves jelentését](#). A bankunióval kapcsolatos állásfoglaláshoz kapcsolódó visszajelzést az év későbbi részében tesszük közzé.

⁵ Lásd az Európai Parlamentnek az EKB 2014-es Éves jelentésére vonatkozó 2016. február 25-i állásfoglalása 23. bekezdését, amely elérhető az Európai Parlament [honlapján](#).

⁶ Lásd: az EKB [honlapján](#) közzétett sajtóközlemények; 2020. március 12., március 18. és április 7.

⁷ A visszajelzésre vonatkozó adatzárás napja 2020. április 27.

megemlítik továbbá, hogy szükség van támogató fiskális és egyéb intézkedésekre, hogy lehetővé tegyék a hosszabb távú növekedési potenciál emelését, támogassák az aggregált keresletet és csökkentsék a sérülékenységet.

Az EKB úgy véli, hogy monetáris politikai intézkedései jelentősen hozzájárultak a vállalatok és a háztartások pénzügyi helyzetének javításához, valamint a nagyobb gazdasági teljesítményhez és inflációhoz. Figyelembe véve az EKB-nak a 2014 közepe és 2019 között hozott valamennyi intézkedését, az euroövezeti reál-GDP-növekedésre gyakorolt teljes hatást kumuláltan 2,5 and 3,0 százalékpont között becsüljük a vizsgált időszakban.⁸ Az intézkedések éves inflációs rátára gyakorolt hatása ugyanabban az időszakban éves alapon egyharmad és fél százalékpont között volt.⁹ Az EKB pénzügyi politikai intézkedéseiből eredő nagyobb középtávú gazdasági növekedés az euroövezeti háztartások és vállalatok hatalmas többségének kedvez.

Az EKB vélekedése szerint az euroövezetben megfigyelhető alacsony nominális kamatszint nem csupán a monetáris politikai intézkedéseknek tudható be. Mind Európában, mind világszerte a reálkamatok már évtizedek óta lefelé tartanak, és igen alacsony, akár negatív szinten tartózkodnak a pénzügyi világválság óta. Többek között az EKB becslései is arra utalnak, hogy az ún. természetes vagy egyensúlyi reálkamatlábak hasonló mintát követnek.¹⁰ Több tényezőt is említenek ezeknek a trendeknek a magyarázatára, többek között az olyan, inkább szerkezeti jellegű tényezőket, mint a demográfia, a termelékenység, továbbá a biztonságos eszközök globális szintű kereslete és kínálata közötti fokozódó egyensúlyhiány, valamint olyan, inkább ciklikus tényezőket, mint a pénzügyi világválság kitörése nyomán fellépő tartós adósságkeelépítési nyomás.

Az EKB figyelemmel kíséri a szokványostól eltérő szakpolitikai intézkedéseinek lehetséges mellékhatásait, amelyek az állásfoglalásban megfogalmazódnak. Ezek mostanáig korlátozottak, de ahogy az intézkedések alkalmazásának intenzitása és időtartama nő, várhatóan a mellékhatások is fokozódnak. Az EKB monetáris politikai intézkedéseinek hatékonysága úgy növelhető, ha egyéb szakpolitikai területek kezelik a nem kívánt fejleményeket. A túlságosan magas eszközértékelésekhez kapcsolódó pénzügyi stabilitási kockázatokat például az egyes pénzintézeteket célzó megfelelő makro- és mikroprudenciális intézkedésekkel kell kezelni. Az EKB az Európai Rendszerkockázati Testülettel közösen folyamatosan nyomon követi az intézkedések megfelelőségét, figyelembe véve a koronavírus-válság hatását is.

⁸ Lásd: Rostagno, M. et al.: *A tale of two decades: the ECB's monetary policy at 20* (Két évtized története: a 20 éves intézmény monetáris politikája) in: *EKB-üzetek*, 2346. sz., Frankfurt am Main, 2019. december.

⁹ Lásd: Hartmann, P. és Smets, F. *The European Central Bank's Monetary Policy during Its First 20 Years* (Az Európai Központi Bank monetáris politikája fennállásának első 20 évében), in: *Brookings Papers on Economic Activity*, 2018. 1–146. o.

¹⁰ Lásd például Brand, C. Bielecki, M. és Penalver, A. (szerk.): *The natural rate of interest: estimates, drivers, and challenges to monetary policy* (A természetes kamatláb: becslések, mozgatóerők, monetáris politikai kihívások), *Műhelytanulmányok*, 217. sz. EKB, Frankfurt am Main, 2018. december.

Az euroövezeti ingatlanárak 2019 végéig erőteljes ütemben emelkedtek, és egyes helyeken túlértékelést figyeltek meg. Ugyanakkor nincs bizonyíték arra, hogy a hitelezés lakáspiaci buborékot okozott volna. A háztartások GDP-arányos eladósodottsága stabil, de továbbra is jóval alacsonyabb, mint a pénzügyi világválság előtt. Mindazonáltal a lakáspiaci kockázatok eloszlása az egyes országok között heterogén, ami egyéb országspecifikus keresleti és kínálati tényezőknek tudható be. Az EKB a pénzügyi stabilitási funkciója keretében állandóan figyelemmel kíséri az ingatlanokhoz kapcsolódó kockázatokat, és hozzájárul az ERKT munkájához, amelynek során a közelmúltban azonosítottak több uniós országot, ahol a lakóingatlan-ágazatban középtávon sérülékenységek figyelhetők meg.¹¹ Folyamatban van az euroövezeti lakáspiaci sérülékenységeknek a koronavírus-válsággal kapcsolatos újraértékelése.

Az EKB elismeri, hogy a rendkívüli monetáris politikai intézkedései befolyásolhatják a bankok jövedelmezőségét, de megjegyzi, hogy a monetáris politikának a jövedelmezőséget rontó teljes hatása korlátozott volt. Azokat a bankokat, amelyek túlnyomórészt ügyfélbetétekből finanszírozzák magukat (jellemzően a kisebb bankok), különösen érintheti ez, mivel nettó kamatmarzsuk jellemzően érzékenyebb az alacsony kamatkörnyezetre. Ugyanakkor ezek a pénzügyi intézetek is sokat profitálnak a nagyobb hitelkeresletből és jobb hitelminőségből, ami az EKB monetáris politikájának a gazdasági növekedésre gyakorolt pozitív hatásának köszönhető. Az EKB emellett a többletlikviditás-állományok tekintetében kétszintű kamatozási rendszert vezetett be, amelynek a célja a monetáris politika banki alapú transzmissziójának a támogatása. A rendszer úgy van kialakítva, hogy – a kötelező tartalékközfűzeten alapuló engedmények alapján – a jellemzően lakossági betétekre utalt bankok nagyobb mértékben profitálnak belőle.

Az EKB elismeri, hogy az alacsony kamatszint némi nyomást gyakorol a biztosítók és a nyugdíjpénztárak jövedelmezőségére és fizetőképességére – ahogy ezt az állásfoglalás is kiemeli – de felhívja a figyelmet, hogy a nem pénzügyi társaságok és háztartások finanszírozási helyzetére viszont pozitív hatással van. A kötvényhozamok esésével párhuzamosan a biztosítók és a nyugdíjpénztárak befektetési jövedelme is csökkent. Ezek közül az intézmények közül sokan – különösen a garantált minimális hozamot nyújtó termékeket kínáló – jellemzően úgy próbálják a jövedelmezőség esését ellensúlyozni, hogy kockázatosabb, kevésbé likvid eszközöket keresnek a nagyobb hozam reményében. Ily módon az ágazat elősegíti, hogy a vállalati szektorban lazuljanak a finanszírozási feltételek.¹² Az EKB szorosan figyelemmel kíséri az alacsony kamatkörnyezetnek a biztosítókra és a nyugdíjpénztárakra gyakorolt hatását, amely nagyban függ az egyes intézmények üzleti modelljétől és mérleg szerkezetétől.

¹¹ Lásd még: [Az ERKT jelentése az EGT-országok ingatlanszektoraiban megfigyelhető sérülékeny pontokról](#) és [Nyomonkövetési jelentés a lakóingatlan-szektorban megfigyelhető, középtávú sérülékenységgel kapcsolatosan 2016-ban ERKT-figyelmeztetésben részesült országokról](#), 2019. szeptember. Az egyes országoknak adott figyelmeztetéseket az ERKT [honlapján](#) olvashatjuk.

¹² Lásd: Non-bank financial sector (Nem banki pénzügyi ágazat), *Financial Stability Review*, EKB, Frankfurt am Main, 2019. november.

Az EKB eszközvásárlási programjait és fedezett refinanszírozási műveleteit úgy alakítottuk ki, hogy a kockázatkezelési aspektusokat is megfelelően figyelembe vettük. Az olyan kockázatok mint például a pénzügyi kockázatok enyhítésére és nyomon követésére szolgálnak különösen a kockázatkontroll-rendszerek, amelyek segítik az EKB-t szakpolitikai céljainak az elérésében.

Az EKB egyetért az állásfoglalással, hogy más szakpolitikai területeknek is határozottabb intézkedéseket kell annak érdekében hozniuk, hogy támogassák a Bank monetáris politikai intézkedéseinek sikerét. Az EKB meghozza mindazokat a monetáris politikai intézkedéseket, amelyekkel az euroövezetben fenntartható az árak stabilitása. Azonban különösen a mostani alacsony kamatkörnyezetben aktívabb fiskális politikára van szükség. Ezenfelül az euroövezeti országoknak fokozniuk kell a szerkezetátalakítást annak érdekében, hogy javuljon a termelékenység és a növekedési potenciál, csökkenjen a strukturális munkanélküliség, és nőjön a rugalmasság.

Az EKB egyetért az állásfoglalással a kis- és középvállalkozások (kkv-k) kiemelt szerepéről, és továbbra is odafigyel az ilyen vállalatok finanszírozási igényeire. Már régóta tisztában vagyunk vele, hogy az euroövezetben a cégek többsége a kkv, amely az euroövezeti árbevétel és foglalkoztatás jelentős részét teszi ki. Az elmúlt évtizedben az EKB a tájékozott döntéshozatalt elősegítendő a vállalati finanszírozáshoz jutásról szóló SAFE¹³ felmérésben igyekezett pontosan felmérni a kkv-k finanszírozási helyzetét. Monetáris politikai intézkedéseinek megtervezése során tudatában volt a kkv-k jelentős banki finanszírozásra való ráutaltságának, és nem hagyta figyelmen kívül piaci alapú finanszírozási helyzetüket.

Ezzel összefüggésben az EKB monetáris politikai intézkedései az elmúlt években hozzájárultak a kkv-k pénzügyi korlátainak csökkentéséhez, és javították a pénzügyi megrázkódtatásokkal szembeni alkalmazkodóképességüket. A banki hitelezés tekintetében a hiteldinamikát erősítő olyan intézkedések, mint például a (célzott) hosszabb lejáratú refinanszírozási műveletek, fontos szerepet játszottak abban, hogy a kkv-k folyamatosan forrásokhoz jutottak, és hogy a részt vevő bankoknak nyújtott monetáris ösztönzés a lakossági szektornak nyújtott hitelezésbe csatornázódjon.¹⁴ Ami a piaci alapú finanszírozást illeti, a vállalati szektort érintő vásárlási program (CSPP) kedvező feltételeket teremtett az euroövezeti vállalatok széles körének, így a kkv-k-nak is. A SAFE felmérés eredményei arra utalnak, hogy a CSPP elérhetőbbé tette a kkv-k számára a bankhitelt. Ahogy a nagyvállalatok egyre nagyobb arányban bocsátottak ki kötvényt, a bankok is egyre nagyobb arányban adtak hitelt a kisebb cégeknek, ami jól példázza a monetáris politikai intézkedések kölcsönhatását és egymást erősítő

¹³ Lásd az EKB honlapját.

¹⁴ Ez különösen igaz a régebben sérülékenynek tekintett euroövezeti országokban működő bankok esetében. További részletekért lásd az [Impact of the ECB's non-standard measures on financing conditions: taking stock of recent evidence](#) (Az EKB rendkívüli intézkedéseinek a finanszírozási feltételekre gyakorolt hatása: a friss adatok számbavétele) című keretes írást *Gazdasági jelentés*, 2. kiad., EKB, Frankfurt am Main, 2017.

jellegét.¹⁵ A SAFE felmérés eredményei szerint az EKB intézkedéseinek köszönhetően sikerült a pénzügyi korlátokkal küzdő kkv-k arányát a 2009–12. közötti 18%-ról 2016-os év és 2019 szeptembere között mintegy 8%-ra csökkenteni.¹⁶ Ugyanígy, míg az euroövezeti kkv-k 14%-a 2012-ben jelentős gazdálkodási és adósságtörlesztési nehézségekről számolt be, 2019 második felére ez az arány 3%-ra ment le.

Míg a kkv-k finanszírozási helyzete az elmúlt években jelentősen javult, az EKB tudatában van annak, hogy még el kell végezni néhány fontos feladatot.

Emellett gondosan nyomon követjük ezt a témakört a koronavírus-világjárvány aktuális negatív gazdasági következményeit figyelembe véve, és nem toleráljuk, hogy a monetáris politika zökkenőmentes transzmisszióját ezen a csatornán keresztül is kockázat fenyegetse.

1.2 A vállalati eszközvásárlási program és a monetáris politika megvalósítása

A monetáris politika megvalósításával kapcsolatos kérdéseket a 15. és a 36. bekezdések tárgyalják. Az állásfoglalás 36. bekezdése elsősorban a vállalati szektort érintő vásárlási programot (CSPP) tárgyalja.

Az EKB eszközvásárlási programja keretében történő vásárlást még egy ideig lehet folytatni az aktuális programparaméterek mellett. A 2020 márciusában bejelentett döntés szerinti 120 milliárd eurós pótlólagos ideiglenes eszközvásárlási keretösszeget magában foglaló APP-t teljes egészében bevezetjük a meghatározott elvek szerint, amihez az ideiglenes keretösszeg esetében további rugalmasság járul.¹⁷ A pandémia-veszélyhelyzeti vásárlási program (PEPP)¹⁸ alatti 750 milliárd eurós átmeneti keretösszeg független az APP alatti nettó vásárlásoktól, és azon felül vehető igénybe. Rugalmas kialakítású abból a célból, hogy a koronavírus-járvány okozta különleges helyzettel célzott módon birkózzunk meg. Lehetővé teszi a vásárlási tranzakciók eloszlásának fluktuálását időben, valamint az egyes eszközosztályok és joghatóságok között.

Az állásfoglalásban felvetett átláthatósági kérdésekkel kapcsolatban, az EKB rendszeresen és széles körűen tájékoztat az összes eszközvásárlási programjáról. A harmadik fedezett kötvénnyvásárlási program (CBPP3) és az eszközfedezetű értékpapír-vásárlási program (ABSPP) átláthatóságának fokozása érdekében a 2019. márciusi Gazdasági jelentésben a programokra vonatkozó

¹⁵ A CSPP programnak és a TLTRO műveleteknek a spanyol nem pénzügyi cégekre gyakorolt hatásáról lásd még O. Arce, R. Gimeno és S. Mayordomo: Making room for the needy: the credit reallocation effects of the ECB's corporate QE (Helyet csinálni a rászorulóknak: Az EKB vállalati mennyiségi lazító programjának hitelújraelosztó hatása), in: *Füzetek*, 1743. sz. Banco de España, 2017.

¹⁶ Az egyéb intézkedések, például a monetáris célú végleges értékpapír-adásvételi (OMT) program hatásáról lásd még: A. Ferrando, A. Popov és Udell, G. F.: Sovereign stress and SMEs' access to finance: Evidence from the ECB's SAFE survey (Állami szektorbeli feszültségek és a kkv-k finanszírozáshoz jutása: az EKB SAFE felméréséből származó adatok), in: *Journal of Banking and Finance*, 81. kötet, 2017. 65–80. o.

¹⁷ Lásd az EKB [honlapján](#) közzétett sajtóközleményt, 2020. március 12.

¹⁸ Lásd az EKB [honlapján](#) közzétett sajtóközleményt, 2020. március 18.

összesített állománystatisztikát közölt.¹⁹ Az aggregált adatok bemutatják a CBPP3-állományok eloszlását mind kockázati ország, mind minősítés szerint. Az ABSPP-adatokban az állományok a kockázat országa, a hitelminősítés és a fedezet típusa szerinti bontásban láthatók.²⁰ Az első publikálás óta az adatokat aktualizálva is közzétettük a CSPP-állományokra vonatkozó aggregált statisztika félévenkénti kiadása mellett. A további információk közreadása jobban megvilágította a nagyközönség számára a programok végrehajtási módját, miközben vigyázunk a monetáris politika hatékony megvalósítására. Ha részletesebb adatokat közölnénk az ABSPP és a CBPP3 keretében tartott értékpapír-állományokról, azzal alááshatnánk a programok célját. Azért nem közöltük az ABSPP és a CBPP3 pontos összetételét egyes értékpapírokra vagy ISIN-ekre (nemzetközi értékpapír-azonosító számokra) lebontva, mert a nyilvánosság úgy érezhetné, hogy különbséget teszünk a pénzügyileg stabil és a viszonylag gyengébb kibocsátók és értékpapírosítást kezdeményezők között, ha bizonyos ISIN-ek nem jelennek meg az állományokban, noha ennek más oka is lehet. Megjegyzendő, hogy a CSPP-vel szemben a CBPP3- és az ABSPP-értékpapírok közül sokat olyan euroövezeti hitelintézetek bocsátanak ki, illetve kezdeményeznek, amelyek fő szerződő felei az EKB monetáris politikai műveleteinek. Az ilyen részletes kimutatás tehát a piac szétaprózódásához vezethet, és alááshatja a kibocsátók és értékpapírosítás-kezdeményezők közötti esélyegyenlőséget, veszélybe sodorva ezzel az EKB-nak azt a célját, hogy a lehető legkisebbre csökkentse a vásárlási programoknak a releváns piacok működésére kifejtett hatását.

Az EKB kiemelten üdvözli a 2019 folyamán Görögországban megfigyelhető pozitív gazdasági és pénzügyi fejleményeket. A görög kötvények elfogadhatósága kormányzótanácsi döntésen múlik, amely több, például kockázatkezelési megfontolás eredője. Bár a görög állami szektor által kibocsátott értékpapírokat a közszektor érintő vásárlási program (PSPP) keretében eddig nem vásároltuk, az EKB laza monetáris politikája hozzájárult a görög pénzügyi feltételek jelentős lazulásához, amelyet a háztartások és a nem pénzügyi vállalatok számára kínált alacsony banki hitelkamatok is bizonyítanak. Emellett a görög kormányzat által kibocsátott, forgalomképes értékpapírok mentesítés értelmében elfogadhatóak a PEPP céljára.²¹ A mentességet a koronavírus okozta veszélyhelyzet környezetében tapasztalt piaci turbulenciák miatt adtuk meg, valamint azt is figyelembe vettük, hogy Görögország jelenleg megerősített felügyelet alatt áll. Emellett a görög reálgazdaságban és pénzügyi piacokon a koronavírus járvány megelőzően már egy ideje pozitív folyamatok voltak megfigyelhetők. Továbbá a Kormányzótanács nemrég hozott átmeneti fedezetkönnyítő intézkedéscsomagja részeként²² a görög

¹⁹ Lásd a Providing additional transparency on aggregate APP holdings (További átláthatóság biztosítása az aggregált APP-állományban) című keretes írást a következő cikkben: [Taking stock of the Eurosystem's asset purchase programme after the end of net asset purchases](#) (Az eurorendszer eszközvásárlási programjának számbavétele a nettó eszközvásárlásokot követően), in: *Gazdasági jelentés*, 2. kiad., EKB, Frankfurt am Main, 2019.

²⁰ Az aggregált CBPP3- és ABSPP-állományokról szóló információk megtalálhatók az EKB honlapján az [Eszközvásárlási programok](#) oldalon. Ugyanitt bemutatjuk a CBPP3-állományokat kockázati ország és minősítés szerinti bontásban, az ABSPP-állományokat pedig a kockázat országa, a minősítés és a fedezet típusa szerinti bontásban, mindkét esetben évente két alkalommal.

²¹ Lásd az EKB [honlapján](#) közzétett sajtóközleményt, 2020. március 18.

²² Lásd az EKB [honlapján](#) közzétett sajtóközleményt, 2020. április 7.

államkötvényeket egy mentesség keretében átmenetileg elfogadjuk az eurorendszer hitelműveleteihez fedezetül.

1.3 A monetáris politikai stratégia felülvizsgálata

Az állásfoglalás 34. bekezdése az EKB monetáris politikai keretrendszerének felülvizsgálatával foglalkozik, és a folyamat részeként nyilvános konzultációt hirdetett meg.

Az EKB 2020 januárjában elindította monetáris politikai stratégiájának felülvizsgálatát²³

A felülvizsgálat jórészt az árstabilitás kvantitatív megfogalmazására irányul, valamint az elérését szolgáló módszertanokra és eszközökre. Emellett olyan, az EKB megbízatásának eléréséhez fontos egyéb megfontolásokat is figyelembe vesz a vizsgálat, mint a pénzügyi stabilitás, a foglalkoztatás és a környezeti fenntarthatóság. Emellett terítékre kerül az EKB monetáris politikai tájékoztatása és a nagyközönségnek az EKB-ról alkotott képe is. A koronavírus okozta veszélyhelyzetet figyelembe véve a felülvizsgálat időtartamát 2021 közepéig meghosszabbítottuk.²⁴

Az állásfoglalásban kértnek megfelelően a stratégiai felülvizsgálat az európai polgárokkal való széleskörű eszmecserét is magában foglal.

Az Európai Parlament képviselőivel a felülvizsgálat összes vetületéről szóló rendszeres megbeszélések mellett többféle érdekcsoport elképzeléseit és véleményét várjuk, az állampolgároktól és a tudományos élet képviselőitől kezdve a szakmai és civil szervezetekig a célra szervezendő „Az EKB meghallgatja Önöket” rendezvénysorozat és új internetes portál közvetítésével.²⁵ Az EKB és az euroövezeti nemzeti központi bankok szervezésében tartott rendezvények eredményeit figyelembe vesszük a stratégiai felülvizsgálathoz kapcsolódó tanácskozásainkon.

2 Az éghajlatváltozás elleni lépésekhez és a zöld finanszírozáshoz kapcsolódó kérdések

A 19., 21., 22., és 23. bekezdések az EKB-nak az éghajlatváltozás ellen hozott intézkedéseivel foglalkozik.

Az éghajlatváltozás világszerte jelentős kihívást jelent, amellyel minden köz- és magánszektorbeli intézménynek foglalkoznia kell. Az EKB a megbízatásának keretén belül aktív szerepet vállal ebben a munkában.

Felhívjuk a figyelmet a kormányzatok kiemelt szerepére a helyzet kezelésében, például a nemzetközi együttműködés, a megfelelő klímaváltozás-kezelési intézkedések kidolgozása és megvalósítása terén. A döntéshozóknak a

²³ Lásd az EKB [honlapján](#) közzétett sajtóközleményt; 2020. január 23.

²⁴ Lásd az EKB [honlapján](#) közzétett sajtóközleményt, 2020. április 2.

²⁵ Lásd az EKB [honlapját](#).

klímaváltozás kezelésére sokféle eszköz közül választhatnak, például a szén-dioxid-kibocsátás árazása fiskális intézkedésekkel. Megbízatásuk keretén belül a központi bankok az illetékességi területeikre koncentráva támogathatják és kiegészíthetik a kollektív kormányzati erőfeszítéseket.

Az EKB stratégiai felülvizsgálata során tovább foglalkozunk a klímaváltozásnak a monetáris politikához kapcsolható hatásaival, figyelembe véve többek között a környezeti fenntarthatóságot.²⁶ Ezzel összefüggésben az EKB mélyrehatóan elemezni fogja, milyen kockázatokat okoz az éghajlatváltozás a pénzpolitikával összefüggésben, és hogy a folyamattal kapcsolatos megfontolások milyen szerepet játszanak az eurorendszer monetáris politikai rendszerében.

Az állásfoglalás megemlíti az EKB vállalati kötvényszerződéseit, amivel kapcsolatban megjegyezzük, hogy a piaci semlegesség elvét követve a CSPP-ben tartjuk a jegybankképes zöldkötvények közel 20%-át, amivel az EKB már most hozzájárul az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttéréshez. Az APP-vel támogatni kívánjuk az inflációs pálya tartós kiigazítását, összhangban az EKB árstabilitás fenntartására irányuló elsődleges céljával. A jegybankképességre vonatkozó feltételek tehát szándékosan tágak, hogy minél több értékpapír tartozzon a megvásárolható körbe, amivel a program hatását kívánjuk bővíteni, és az egyes piaci szegmensek torzítását elkerülni.²⁷ Az EKB 2018. novemberi Gazdasági jelentésében olvasható tanulmány²⁸ rámutat, hogy a zöldkötvény-kibocsátás jelentős része olyan intenzív szén-dioxid-kibocsátással jellemezhető ágazatokra összpontosul, mint például a közművek, az infrastruktúra, a közlekedés és az építőipar. Az ezekben az ágazatokban működő vállalatok zöldkötvények kibocsátásával finanszírozzák a hatékonyabb technológiák bevezetését, a szén-dioxid-lábnyomuk csökkentését és az energiaporftólióiknak a megújítható energiaforrások felé való átirányítását.

Az EKB szintén fontolóra veszi az éghajlati kockázatoknak a prudenciális keretrendszerekbe való felvételét. Mikroprudenciális szinten az EKB bankfelügyelete olyan útmutatót dolgoz ki, amelyben a klímával és a környezettel kapcsolatos kockázatok kezelésére és közzétételére vonatkozó felügyeleti várakozásokat határoz meg. Az útmutatóra vonatkozó nyilvános konzultációt 2020 első felére tervezzük. Makroprudenciális szinten ugyanakkor az éghajlattal kapcsolatos rendszerkockázatokat monitorozó rendszert és egy felülről lefelé építkező makroprudenciális stressztesztet fejlesztünk.

Az EKB emellett különféle európai és nemzetközi programokban is részt vesz, tagja például a pénzügyi rendszer zöldre tételén dolgozó központi bankok és felügyeleti hálózatának (NGFS). Több olyan nemzetközi standardalkotó testületnek a klímakockázatokra irányuló munkájában is aktív szerepet vállalunk,

²⁶ Lásd az EKB [honlapján](#) közzétett sajtóközleményt, 2020. január 23.

²⁷ Lásd még az EKB elnökének Paul Tang és Neena Gill európai parlamenti képviselőkhöz írt [levelét](#) 2019. december 20; és Ernest Urtasun európai parlamenti képviselőhöz a monetáris politikáról írt [levelét](#), 2019. november 21.

²⁸ Lásd a keretes írást: [Purchases of green bonds under the Eurosystem's asset purchase programme](#) (Zöldkötvények vásárlása az eurorendszer eszközvásárlási programjának keretében), in: *Gazdasági jelentés*, 7. kiad., EKB, Frankfurt am Main, 2018.

mint például a Pénzügyi Stabilitási Tanács és a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság. Uniós szinten az EKB üdvözölte az Európai Bizottságnak a fenntartható növekedés finanszírozására vonatkozó cselekvési tervét, amely fontos lépés a fenntarthatóságnak a pénzügyi döntéshozatalba való integrálása felé, és aktívan támogatta a fenntartható eszközök közös uniós taxonómiájának kidolgozására irányuló javaslatot, amely elengedhetetlen a zöld finanszírozás fejlesztéséhez. Az EKB az Európai Bizottság fenntartható pénzügyekkel foglalkozó technikai szakértői csoportjának tagjaként elemzésekkel és technikai szempontból támogatta a fenntartható tevékenységekre vonatkozó uniós osztályozási rendszer (taxonómia) gazdasági hatásának értékelését.²⁹

Az EKB szintén vizsgálja, hogy az éghajlatváltozásból eredő problémák kezelését hogyan tudja még fokozottabban beépíteni a tevékenységébe. Az EKB a munkáltatói nyugdíjalap tekintetében már jelenleg is szelektív tiltólistán alapuló, fenntartható befektetési politikát folytat. Az alap befektetéskezelői – akik mindketten az ENSZ Felelős Befektetési Elveinek (UN PRI) aláírói – kötelezően meghatalmazott útján történő szavazási iránymutatásokat alkalmaznak, amelyek magukban foglalják a környezeti, társadalmi és szervezati irányítási (ESG) normákat. Emellett az EKB úgy határozott, hogy nyugdíjalapjának részvénybenchmarkjait ezek alacsony szén-dioxid-kibocsátású megfelelőire cseréli. Saját vagyonalapja tekintetében vizsgálja a klímával kapcsolatos megfontolások beépítésének lehetőségét és módját. Első lépésként a zöldkötvény-állomány portfólióbeli hányadának megemeléséről határoztunk az elérhetőség és a piaci likviditás függvényében. Eszközvásárlási programjaink részeként és a piaci semlegesség elvének jegyében folyamatosan vásároltunk és vásárolunk zöldkötvényeket.

Az EKB emellett bővíti az éghajlatváltozás vizsgálatára fordított elemzői és kutatói kapacitásait. Lépéseket teszünk például az éghajlatváltozás figyelembevételére az EKB makrogazdasági modelljeiben, az előrejelző módszereiben, a kockázatértékelésben, valamint a stressztesztek forgatókönyveiben és modelljeiben. Az EKB kutatói felmérték például a részvénypiaci, illetve a banki alapú finanszírozás egymáshoz viszonyított szerepét a zöld innováció támogatásában.³⁰

3 Az euro nemzetközi szerepe és a GMU elmélyítése, ideértve a bankuniót és a tőkepiaci uniót, valamint az EU pénzügyi felépítésével kapcsolatos kérdések

A 7. bekezdésben kiemelik a GMU elmélyítésének igényét mint az euro által betöltött szerep megerősítésének strukturális előfeltételét. A 33. bekezdés konkrétan az euro nemzetközi szerepével foglalkozik. Ugyan az állásfoglalásnak nem elsődleges célja,

²⁹ Lásd a fenntartható pénzügyekkel foglalkozó technikai szakértői csoport [végleges jelentését](#), 2020. március.

³⁰ Lásd: [Finance and decarbonisation: why equity markets do it better](#) (Pénzügy és dekarbonizálás: miért teljesítenek jobban a részvénypiacok), in: *Research Bulletin*, 64. sz. EKB, Frankfurt am Main, 2019. november.

hogyan az EKB felügyeleti feladataival kapcsolatos kérdéseket tárgyalja, a 25–28. és a 37. bekezdés sok olyan kérdést érint, amely a bankunióra, a tőkepiaci unióra és az EU pénzügyi felépítményére vonatkozik, kitérve a brexitre és a rövid lejáratú eurokamatláb bevezetésére tett előkészületekre.

Az euro nemzetközi szerepére vonatkozó felvetéssel kapcsolatban az EKB ismételten hangsúlyozza, hogy az euro globális vonzerejét elsősorban a mélyebb és teljesebb GMU támogatja, amelynek elsődleges csatornája a tőkepiaci unió továbbvitele a szilárd euroövezeti gazdaságpolitikai környezetben.³¹

A bankunió kiteljesítése rugalmasabbá tenné az euroövezetet, míg a tőkepiaci unió kiteljesüléséből eredő mélyebb és jobb kapcsolatokkal rendelkező európai tőkepiacok elősegítenék a mélyebb és likvidebb pénzügyi piacokat. Mindez közvetve támogatná az eurónak mint nemzetközi befektetési, finanszírozási és elszámolási pénznemnek a használatát. Az EKB folyamatosan hangsúlyozza, hogy további erőfeszítésekre van szükség a GMU kiteljesítéséhez.³²

Az EKB egyetért az állásfoglalásnak a bankunió gyors megvalósítására vonatkozó felhívásával. Az EKB továbbra is határozottan támogatja a bankunió kiteljesítését, és kiemelt prioritásnak tekinti az önálló európai betétbiztosítási rendszer felállítását.

Az állásfoglalás hangsúlyozza a szövetkezeti és önszabályozó bankok működési elveinek és küldetésének tiszteletben tartását; ezzel kapcsolatban az EKB kiemeli, hogy felügyeleti feladatainak ellátása során messzemenően az arányosság elvét követi. Az EKB bankfelügyeletének egyik fő célja, hogy bankunió-szerte biztosítsa a hitelintézetek következetes felügyeletét. Ugyanakkor ez nem jelenti, hogy az EKB felügyeleti modellje minden szervezetet „egy kalap alá vesz”. Az EKB felügyeleti feladatainak ellátása során messzemenően az arányosság elvét követi, nem részesítve hátrányos megkülönböztetésben a bankokat működési modelljük alapján, amennyiben a banki szabályokat betartják.

Az EKB továbbá egyetért a tőkepiaci uniós folyamat felgyorsítására vonatkozó felhívással, sürgeti a tőkepiaci unió jelentős, kellően ambiciózus és jól időzített elmélyítését, figyelembe véve a koronavírus-válságból eredő korrekciós igényeket is. Az EKB ismételten felszólította az uniós intézményeket és tagállamokat, hogy tegyék meg a tőkepiaci unió kiteljesítéséhez szükséges lépéseket, továbbá újra megerősíti határozott támogatását az EU integrált, jól működő, innovatív pénzügyi piacainak megteremtése iránt. Várjuk a Bizottság által felállított magas szintű fórum végleges ajánlásainak megjelenését, amelyek fokozottan ambiciózusak és figyelembe veszik az EKB közelmúltban az euroövezeti pénzügyi integrációról és struktúráról kiadott jelentésének az ajánlásait.³³

³¹ Lásd *The international role of the euro (Az euro nemzetközi szerepe)*, EKB, Frankfurt am Main, 2019. június.

³² Lásd *The state of play regarding the deepening agenda for Economic and Monetary Union (A gazdasági és monetáris unió mélyítési programjának helyzete)* in: *Gazdasági jelentés*, 2. kiad., EKB, Frankfurt am Main, 2020.

³³ Lásd: *Financial Integration and Structure in the Euro Area (Pénzügyi integráció és struktúra az euroövezetben)*, EKB, Frankfurt am Main, 2020. március.

Az EKB álláspontjával összhangban van az állásfoglalásnak az a felkérése, hogy az EKB folytassa az EU-s pénzügyi piacok stabilitásának biztosítására tett előkészületeit, amelyek az Egyesült Királyságnak az Európai Unióból való kilépésével függenek össze. Az EKB már a 2016. évi népszavazás óta szoros figyelemmel kíséri a brexittel kapcsolatos gazdasági és pénzügyi ágazati kockázatokat.³⁴ Ilyen kockázat még 2020 folyamán és később is felszínre kerülhet a tárgyalások eredményeinek függvényében. Az EKB és a Bank of England 2019 márciusában devizaswap-megállapodást léptetett életbe, amely csökkenteni fogja a pénzügyi rendszerben esetleg megjelenő feszültségforrásokat.³⁵ A brexit-folyamat során az EKB felszólította a bankokat mind nyilvánosan, mind kétoldalúan, hogy minden lehetséges eshetőségre készüljenek fel, valamint hogy eseti alapon értékeljék sajátos kockázati profiljukat.³⁶ A magánszektornak továbbra is minden lehetséges végkimenetelre fel kell készülnie.³⁷ Az átmeneti időszak végén a pénzügyi ágazat több mint négy évet tudhat maga mögött, amely alatt felkészülhet a bekövetkező jelentős rendszerváltásra. Az euroövezeti bankoknak és más piaci szereplőknek is úgy kell felhasználniuk az átmeneti időszak végéig rendelkezésükre álló időt a brexithöz kapcsolódó terveik megvalósítására, hogy készen álljanak az új kapcsolatra az átmenet végén.

Ami az állásfoglalás arra vonatkozó kérését illeti, hogy végezzük el a rövid lejáratú eurokamatláb (€STR) első értékelését, az EKB kiemeli, hogy az €STR, 2019. októberi létrehozása óta, jól tükrözi a piaci dinamikát. Kiszámítása naponta történik jelenleg 50 különböző adatszolgáltató által közölt több mint 30 milliárd € értékű elfogadható ügylet alapján, és a tervek szerint 2021 végéig fokozatosan átveszi az euróban denominált egynapos átlagindex, az EONIA helyét. Az €STR jól tükrözi a piaci dinamikát, így az irányadó kamatláb 2019. szeptemberi csökkentését is (az €STR előtti adatokban). Ezt a mutatót egyre gyakrabban használják a piaci szereplők a készpénzzel és származtatott termékekkel végzett tranzakciókban. A biztató jelek ellenére a piaci szereplők részéről nagyobb erőfeszítésre van szükség a megfelelő likviditású €STR-piacok felépítéséhez. Annak a világszerte zajló törekvésnek a részeként, hogy csökkenjen az olyan bankközi kamatok túlzott alkalmazása mint az euroövezetben használt EURIBOR, az €STR-hez hasonló kamatláb és rá alapozott lejárat szerkezetek az EURIBOR-hoz kötött

³⁴ Lásd például a keretes írást: [Assessing the risks to the euro area financial sector from a no-deal Brexit – update following the extension of the UK’s membership of the EU](#) (Az euroövezet pénzügyi szektorát megállapodás nélküli brexit esetén fenyegető kockázatok elemzése – az Egyesült Királyság EU-tagságának meghosszabbítása után aktualizált írás) in: *Financial Stability Review*, EKB, Frankfurt am Main, 2019. május.

³⁵ Lásd az EKB [honlapján](#) közzétett sajtóközleményt.

³⁶ Lásd például az EKB Felügyeleti hírlevelében olvasható cikkeket: [Brexit: meeting supervisory expectations](#) (Brexit: a felügyeleti elvárások teljesítése), 2019. február; [Brexit: stepping up preparations](#) (Brexit: az előkészületek felgyorsítása), 2019. augusztus; [Brexit: operational risks increases when banks delay action](#) (Brexit: a működési kockázatok fokozódnak, ha a bankok késlekednek az intézkedésekkel), 2019. november; [Brexit: time to move to post-Brexit business models](#) (Brexit: ideje áttérni a brexit utáni üzleti modellekre), 2020. február.

³⁷ Lásd a vezércikket: [Implications of Brexit for the EU financial landscape](#) (A brexit következményei az EU pénzügyi rendszerére nézve), in: *Pénzügyi integráció és struktúra az euroövezetben*, EKB, Frankfurt am Main, 2020. március.

szerződésekben biztonsági, alternatív kamatlábként használhatók. Az EKB a jövőben is beszámol az €STR-ről.³⁸

4 A fizetésforgalommal, kriptoeszközökkel, pénzügyi technológiával és kiberbiztonsággal kapcsolatos kérdések

Az állásfoglalás a 20. és a 35. bekezdésben a fizetésforgalommal, a 29–32. bekezdésekben pedig a kriptoeszközökkel, a pénzügyi innovációval és a kiberbiztonsággal kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik.

Az EKB üdvözli, hogy az állásfoglalásban hangsúlyt helyeznek a hatékony és független európai pénzügyi rendszerek kidolgozásának a fontosságára. Az EKB továbbra is elősegíti az európai fizetési rendszer működését az azonnali fizetésforgalom teljes körű bevezetésével, az EU-ba, illetve az EU-ból induló nemzetközi fizetési tranzakciók javításával, valamint az európai fintech kezdeményezések fizetési szolgáltatásainak beindulását célzó támogatással. Az EKB elnöklete alatt működő ERPB Tanács³⁹, a kis összegű, euróban denominált pénzforgalommal foglalkozó testület, mind a szolgáltatókkal, mind a felhasználókkal együttműködik a euróban végzett, lakossági fizetési tranzakciók integrált, innovatív és kompetitív piacának támogatása érdekében. Az EKB Kormányzótanácsa emellett újraindította a kis összegű fizetésforgalomra vonatkozó stratégiáját abból a célból, hogy aktívan támogassa az olyan piaci vezérlésű kezdeményezéseket, amelyek a kereskedelmi elfogadóhelyeken és az elektronikus kereskedelemben zajló fizetési tranzakciók terén egy valódi, páneurópai fizetési megoldás kifejlesztésére irányulnak. Szorosan nyomon követjük ezen a téren, hogy az Európai Pénzforgalmi Kezdeményezés milyen előrehaladást tett az eurorendszer céljai⁴⁰ felé.

Az EKB üdvözli, hogy az állásfoglalásban elismerik a készpénz mint fizetési mód fontos szerepét. A készpénz továbbra is az uniós állampolgárok legfontosabb fizetőeszköze⁴¹, miközben erőteljes ütemben nő a forgalomban levő eurobankjegyek állománya.⁴² A készpénz olyan inkluzív fizetőeszköz, amelynek fontos a szükséghelyzetekre való felkészüléshez, emellett értékőrző funkciója is van.

Az állásfoglalásban felszólítanak a nagyobb tranzakciókat monitorozó rendszer felállítására, amivel kapcsolatban az EKB felhívja a figyelmet az EU aktuális szabályozási feltételrendszerére, amely az EU-ba belépő, illetve az EU-

³⁸ Lásd az [EKB honlapján](#) az €STR-ről szóló beszámolókat.

³⁹ Az [ERPB kis összegű euro-fizetésforgalom tanács](#) olyan magas szintű stratégiai testület, amelynek megbízatása az európai uniós lakossági fizetésforgalom egységességének, innovációjának és versenyképességének az előmozdítása. Az EKB 2013. december 19-én [állította föl](#), és a [SEPA-Tanács](#) helyét vette át.

⁴⁰ A célok közé tartozik a páneurópai jelenlét és ügyfélszolgálat; a takarékoság; a biztonság; az európai azonosság és irányítás; a globális elfogadottság.

⁴¹ Lásd: [The use of cash by households in the euro area](#) (Háztartások készpénzhasználata az euroövezetben), in: [Műhelytanulmányok](#), 201. sz., EKB, Frankfurt am Main, 2017. november.

⁴² Lásd: [Trends and developments in the use of euro cash over the past ten years](#) (Trendek és folyamatok az eurokészpénz használatában az elmúlt tíz évben), in: [Gazdasági jelentés](#), 6. sz. EKB, Frankfurt am Main, 2018.

t elhagyó nagyobb készpénzmozgásokat monitorozza.⁴³ A feltételrendszer tiszteletben tartásának monitorozása fizikai ellenőrzést is magában foglal a tagállamok területein, például a repülőtereken, kikötőkben és egyéb EU határmenti pontokon. Az említett uniós jogszabályok betartásának a felügyeletét a tagállami illetékes szervek, gyakran például a vámügyi hatóságok biztosítják.

Az EU-nak a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzésére vonatkozó feltételrendszere további követelményeket jelöl ki az EU-beli természetes és jogi személyek között folyó tranzakciókhoz. Ahol az ilyen ügyleteket hitelintézetek, pénzügyi intézmények (pl. fizetési intézmények, befektetési cégek, stb.) vagy egyéb „kötelezett szolgáltatók” végzik a pénzmosás elleni (AML) irányelv⁴⁴ és a megfelelő nemzeti jogszabályok meghatározása értelmében, ott a nevezett szolgáltatóknak kötelességük az ilyen tranzakciókat nyomon követni, és adott esetben a gyanús tranzakciókat az adott tagállamok pénzügyi információs egységeinek bejelenteni. Ezzel összefüggésben hangsúlyozzuk, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének megfelelően az SSM-rendeletben⁴⁵ az EKB-nak adott felügyeleti megbízás csak a hitelintézetek prudenciális felügyeletére terjed ki. Kifejezetten ki van véve az EKB megbízásának hatálya alól annak a megfigyelése és érvényesítése, hogy a hitelintézetek (vagy bármely más, a tranzakciókat közvetítő kötelezett szolgáltatók) betartják-e a pénzmosás/terrorizmus finanszírozása elleni (pm-tfe) követelményeket, tovább szintén kívül esik az adóelkerülés vizsgálata. Ezeket a feladatokat az országos pm-tfe- és adóhatóságok látják el. Ugyanakkor az EKB jelenleg a felügyeleti képességeinek megerősítésén dolgozik annak érdekében, hogy biztosítsa a pm-tfe kérdésekben illetékes országos hatóságokkal való megfelelő együttműködést, hogy a tőlük kapott információkat a prudenciális felügyeletben figyelembe tudja venni. Az EKB elvben szintén támogatja az EU intézményi és szabályozói pm-tfe feltételrendszerének további jogalkotói intézkedéseken keresztüli megerősítését.

Az állásfoglalásnak arra irányuló felszólításával kapcsolatban, hogy az EKB fokozza a kriptoeszközök monitorozását, felhívjuk a figyelmet arra az aktív szerepre, amelyet a kriptoeszköz- és stablecoin programok szabályozása, felügyelete és felvigyázása terén indított európai és globális

⁴³ A jogi keretet elsősorban a következő jogszabályok alkotják: az Európai Parlament és a Tanács 1889/2005/EK rendelete (2005. október 26.) a Közösség területére belépő, illetve a Közösség területét elhagyó készpénz ellenőrzéséről (HL L 309, 2005.11.25, 9. o.); az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1672 rendelete az Unió területére belépő, illetve az Unió területét elhagyó készpénz ellenőrzéséről és az 1889/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 284, 2018.11.12., 6. o.).

⁴⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/849 irányelve (2015. május 20.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 141, 2015.6.5., 73. o.).

⁴⁵ A Tanács 1024/2013/EU rendelete (2013. október 15.) az Európai Központi Banknak a hitelintézetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatos külön feladatokkal történő megbízásáról (HL L 287., 2013.10.29., 63. o.).

kezdeményezésekben vállalunk.⁴⁶ Az EKB folyamatosan nyomon követi és elemzi a kriptoeszközpiacra zajló folyamatokat, valamint azokat a kapcsolódásokat, amelyekeken keresztül a kriptoeszköz-kockázatok áttevéődhetnek a pénzügyi ágazatba és a gazdaságba.⁴⁷ Az EKB a kriptoeszközök és stablecoin megállapodások szabályozására globálisan összehangolt rendszereket javasol, amelyek az „azonos üzletág, azonos kockázat, azonos felügyelet” alapelven nyugszanak.⁴⁸ Folyamatban van a fizetési instrumentumokra és rendszerekre vonatkozó EKB-s felügyelési keretrendszer felülvizsgálata azzal a szándékkal, hogy a végfelhasználók közötti értéktranszfert lehetővé tevő fizetési rendszereket és megállapodásokat az eurorendszer felügyelése alá vonjuk. Ami konkrétan az e-pénz intézetek, a virtuális eszközökkel kapcsolatos szolgáltatók és egyéb kötelezett szolgáltatók pm-tfe felügyeletét illeti, az EKB emlékeztet rá, hogy ezzel a feladattal a tagállamok illetékes hatóságai vannak megbízva.

Az állásfoglalásnak a pénzügyi innováció és a pénzügyi stabilitás közti megfelelő egyensúlyért való felhívása összhangban áll az EKB álláspontjával.

Az innovációból és a fintech eredményeiből a bankok, az ügyfelek, a pénzügyi rendszer és a tágabb gazdaság is jelentősen profitál, ugyanakkor megoldandó problémákat és kockázatokat is magukban rejtnek. Az EKB reakciója a fintech pénzügyi stabilitási vonatkozásainak a nyomon követése és felmérése.⁴⁹ Ha nem állítanak fel megfelelő garanciákat, a bankok és a fintech cégek közötti erősödő összefonódások ahhoz vezethetnek, hogy az említett cégekben keletkező fennakadásoknak a pénzügyi rendszer szempontjából rendszerszintű következményeket vonhatnak maguk után. Az EKB bankfelügyeletének tevékenységén túl az EKB olyan európai és nemzetközi fórumok közvetítésével is hozzájárul a fintechre vonatkozó szakpolitikához és pénzügyi stabilitási munkához mint az Európai Bankhatóság, a Pénzügyi Stabilitási Tanács, a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság és a Fizetési és Piaci Infrastruktúrák Bizottsága.

Az EKB örömmel fogadja, hogy az állásfoglalásban elismerik a kiberbiztonság terén tett erőfeszítéseinket. Váloztalanul súlyponti kérdés, hogy megerősítsük az EKB digitális biztonsági védővonalait és a kibertámadások okozta potenciális zavar utáni helyreállási képességét, valamint hogy ezeket alkalmassá tegyük a veszélyek kivédésére. Többek között a kötelező informatikai biztonsági továbbképzések révén

⁴⁶ Közéjük tartozik például EU-szinten az Európai Értékpapír-piaci Hatóság virtuális valutákkal és elsődleges érme kibocsátással foglalkozó akciócsoportja, az Európai Bankhatóságnak az engedélyezéssel, befolyásoló részesedéssel és vásárlásokkal foglalkozó akciócsoportja, az Európai Bizottságnak a pénzügyi innováció útjában álló szabályozói akadályokkal foglalkozó szakértői csoportja; nemzetközi szinten pedig a G7-országok stablecoinnal foglalkozó munkacsoportja, a digitális innovációval foglalkozó CPMI-IOSCO közös munkacsoport és a szakpolitikai állandó csoport, a Pénzügyi Stabilitási Tanácsnak (FSB) a stablecoinnal kapcsolatos szabályozói kérdésekben illetékes munkacsoportja, az FSB pénzügyi innovációs hálózata és a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottságnak a pénzügyi technológiával foglalkozó akciócsoportja.

⁴⁷ Az EKB kriptoeszközökkel foglalkozó akciócsoportjának elemzési eredményeit lásd: [Crypto-Assets: Implications for financial stability, monetary policy, and payments and market infrastructures](#) (Kriptoeszközök: következmények a pénzügyi stabilitás, monetáris politika, fizetési és piaci infrastruktúra szempontjából), *Műhelytanulmányok*, 223. sz., EKB, Frankfurt am Main, 2019. május.

⁴⁸ Lásd például az [EKB elnökének Eva Kaili európai parlamenti képviselőhöz írt levelét](#) a stablecoin kezdeményezésekről, 2019. szeptember. Lásd még Benoît Cœuré, volt EKB-igazgatósági tagnak a német parlament előtti, a Bizottság által a „Digitális pénznemek, középpontban a librával” témával foglalkozó meghallgatáson elhangzott [bevezetőjét](#) 2019. szeptember.

⁴⁹ [Financial Stability Review](#), EKB, Frankfurt am Main, 2019. november.

jelentősen gyarapítottuk dolgozóink biztonsági kérdésekkel kapcsolatos ismereteit. Minden számítógépes végponton tovább erősítettük a technikai védővonalakat, és működésbe állítottuk a folyamatos sérülékenységkezelésre kifejlesztett korszerű megoldást. Az EKB folyamatos javító munkája jelenleg az adatkiszivárogtatás elleni védelmi képesség továbbfejlesztésére, a rendszerek tekintetében kiemelt jogosultságú felhasználói fiókok kezelésére és ellenőrzésére, valamint a hálózati biztonságra irányul.

5 Az EKB-val kapcsolatos intézményi kérdések

Az állásfoglalás az EKB intézményi rendszerének, működésének, tájékoztatásának és számonkérhetőségi gyakorlatának több vetületével foglalkozik az 1. és a 40-46. bekezdésekben.

Az EKB egyetért az állásfoglalással, hogy szükség van függetlenségének megóvására, és örömmel fogadja a számonkérhetőség terén elért eredmények elismerését. Az utóbbi években követett megközelítéssel összhangban továbbra is vállaljuk, hogy az Európai Parlamenttel szembeni elszámoltathatósági gyakorlatunkat a meglévő keretrendszeren belül tovább erősítjük.⁵⁰ A jövőben is részletes írott visszajelzést adunk ki a Parlamentnek az EKB Éves jelentéséről szóló állásfoglalásáról.

Az EKB örömmel fogadja az állásfoglalás elismerését a tájékoztatás terén elért eredményeiért. Az állásfoglalásban foglalt felszólítással összhangban – amely szerint érdemes folytatni azokat az erőfeszítéseket, amelyeket a döntéseinknek minden állampolgár számára elérhetővé és értelmezhetővé tételéért teszünk – az EKB külön kommunikációs munkafolyamatot iktatott be a stratégiai felülvizsgálatába⁵¹, hogy a nyilvánossággal összekötő hidat megerősítse.⁵² Az EKB ezenkívül tovább bővíti a köztájékoztatási tevékenységét, különösen a nem szakértő közönséget megcélozva. Ebben innovatív megközelítésekre fog támaszkodni mint például az olyan digitális csatornák mint az EKB új podcastja⁵³ és blogja⁵⁴. Emellett a stratégiai felülvizsgálat részeként megindítottuk az „Az EKB meghallgatja Önöket” folyamatot, amelyre a különféle érdekcsoportok és a széles nyilvánosság részvételét várjuk különféle rendezvényeken és internetes fórumokon.⁵⁵

Az EKB üdvözli, hogy az állásfoglalásban elismerik az EKB vezető tisztségviselőire vonatkozó egységes magatartási kódex bevezetését, amely 2019 januárja óta van hatályban. A szabályzat – amely az EKB összes

⁵⁰ Lásd: [The evolution of the ECB's accountability practices during the crisis](#) (Az EKB elszámoltathatósági gyakorlatának alakulása a válság folyamán), in: *Gazdasági jelentés*, 5. sz., EKB, Frankfurt am Main, 2018.

⁵¹ Lásd az EKB [honlapját](#).

⁵² Lásd az EKB elnökének [bevezetőjét](#) az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Ügyek Bizottsága előtti meghallgatáson tett megjegyzéseiben 2020. február 6-án.

⁵³ Lásd az EKB [honlapját](#).

⁵⁴ Lásd az EKB [honlapját](#).

⁵⁵ Lásd az EKB elnökének [bevezetőjét](#) az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Ügyek Bizottsága előtti meghallgatáson tett megjegyzéseiben 2020. február 6-án.

döntéshozójára és magas szintű tisztségviselőjére érvényes attól függetlenül, hogy az EKB-val állnak szerződéses viszonyban vagy országos szinten jelölték-e ki őket – tovább erősítette az EKB helyes szervezetrányítási és integrációs keretrendszerét.⁵⁶

Az állásfoglalás azon kérését illetően, hogy az EKB Számvizsgáló Bizottságába és Etikai Bizottságába független tagok is tartozzanak, az EKB emlékeztet rá, hogy a Számvizsgáló Bizottság megbízatásában és az Etikai Bizottságot létrehozó határozatban kifejezetten rendelkeznek a bizottsági tagok függetlenségéről. Előbbi ezenkívül megköveteli a tagoktól a legmagasabb etikai magatartási szabályok követését. A Kormányzótanács emellett 2019 júliusában úgy növelte az Etikai Bizottság függetlenségét és sokszínűségét, hogy kinevezett a bizottság tagságába egy civil szervezet etikai főtanácsadóját, aki korábban a Nemzetközi Valutaalapnál töltött be etikai tanácsadói funkciót.

Az állásfoglalás arra vonatkozó felhívásával kapcsolatban, hogy világos és nyilvános visszaélés-bejelentő szabályokat vezessünk be, az EKB megjegyzi, hogy stratégiai prioritásai és működési céljai közé tartozik a visszaélések bejelentésére vonatkozó keretrendszer továbbfejlesztése. A tervek szerint halad a munka olyan továbbfejlesztett, nyilvános visszaélés-bejelentő szabályozás kidolgozására, amely az „emeljünk hangot” kultúrát szorgalmazza és biztosítja, hogy a visszaélések bejelentéseit eredményes intézkedések kövessék. A felhasználóbarát bejelentőeszköznek köszönhetően megerősödnek az EKB-ban a magatartási normák, a számonkérhetőség és a helyes szervezetrányítás, ahogy az eszköz közvetítésével név nélkül és biztonságosan bejelenthető a visszaélések, miközben a bejelentők a legmagasabb színvonalú védelemben részesülnek. A munkavállalók képviselőivel hamarosan konzultálunk a témában. A tervek szerint az EKB személyzeti szabályzatát 2020 vége előtt hivatalosan módosítjuk.

Az állásfoglalás említi az EKB-nak az euroövezeti országok pénzügyi segítségnyújtó programjában betöltött szerepét és a nemzetközi fórumokban elfoglalt helyét, amivel kapcsolatban az EKB messzemenően tiszteletben tartja a meglevő jogi kereteket. Az Európai Bizottságot az EKB-val együtt bízták meg a következő feladatokkal: értékelje a stabilitási támogatási kéréseket; kössön egyetértési megállapodást, amely részletezi a megítélt pénzügyi segítségnyújtáshoz kapcsolódó feltételeket; valamint kövesse nyomon a pénzügyi segítségnyújtáshoz kapcsolódó feltételek betartását. Idővel az EKB úgy döntött, hogy áthelyezi a hangsúlyt a pénzügyi és makrogazdasági szempontból kritikus problémákkal kapcsolatos munkára. Idetartozik a pénzügyi ágazat reformja, a makrogazdasági prognózisok, a kiemelt fiskális célkitűzések, a fenntarthatóság és a finanszírozási

⁵⁶ Lásd: [Egységes magatartási kódex vezető tisztségviselők számára](#). A Magatartási Kódex olyan konkrét szabályok bevezetésével javítja az esetleges összeférhetlenség kezelését, amelyek a munkaviszony megszűnése utáni tevékenységre, a magánjellegű pénzügyi tranzakciókra és az érdekcsoportokkal való kapcsolatokra vonatkoznak. Előírja a szándéknyilatkozatok és havi naptárak kiadását, és intézkedéseket helyez kilátásba a nem jogkövető magatartás eseteinek kezelésére. Az EKB Igazgatósága által megfogalmazott külső kommunikációs irányelveket is tartalmazza a kódex, és alkalmazásukat kiterjesztették a Kormányzótanács és a Felügyeleti Testület minden tagjára.

igények.⁵⁷ A multilaterális fórumokon elfoglalt pozíciók tekintetében az EKB – akárcsak az előző években – készen áll az Európai Parlament és a Gazdasági és Monetáris Ügyek Bizottságának a pozícióival kapcsolatos tájékoztatására.⁵⁸

Az EKB tudomásul veszi, hogy az állásfoglalásban üdvözlük az Európai Számvevőszék és az EKB közötti egyetértési megállapodást. Az EKB nagyra értékeli az Európai Számvevőszék által végzett ellenőrzéseket. Kitar a szoros együttműködés mellett, és továbbra is vállalja, hogy a Számvevőszék munkájának megkönnyítéséhez szükséges információkat biztosítja. A megállapodás létrehozza a két intézmény közötti gyakorlati információcsere rendszerét a mikroprudenciális felügyelet területén.⁵⁹ Amellett, hogy ismételten hangsúlyozza az EKB és a Számvevőszék függetlenségét feladatai ellátása során – a megfelelő átláthatóságot és számonkérhetőséget szolgálja.⁶⁰ Kizárólag az SSM-rendelet által az EKB-ra ruházott felügyeleti feladatok számvevőszéki ellenőrzésére terjed ki, és az uniós jogban a Számvevőszékre ruházott ellenőrzési megbízatásra vezethető vissza.

Az EKB tudomásul veszi az állásfoglalásnak arra irányuló felszólítását, hogy az EKB-igazgatósági tagok kinevezése átláthatóbb legyen, valamint az EU Tanácsához intézett felszólítását, hogy minden megüresedő álláshelyre a nemek egyensúlyát figyelembe véve válasszák ki a jelöltek szűkebb csoportját.

Az EKB igazgatósági tagjainak kinevezési eljárása az Európai Unió működéséről szóló szerződés 283. cikkének (2) bekezdésében és a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról szóló jegyzőkönyv 11. cikkének 2. bekezdésében van meghatározva.⁶¹ A Tanács és az Európai Parlament hatásköre, hogy az EKB igazgatóság tagjainak kiválasztási folyamatával kapcsolatban a Szerződés alkalmazási módját megváltoztassa. Az EKB ugyan nem befolyásolhatja aktívan Igazgatóságának összetételét, elkötelezett amellett, hogy a szervezeten belül javuljon a nemek közötti arány, amit különféle intézkedésekkel és a 2012-ben bevezetett célkitűzésekkel valósít meg. A kezdeményezéseknek köszönhetően jelentősen megemelkedett az EKB-ban a vezetői pozíciót elfoglaló nők aránya. 2019 végén nők töltötték be a felsővezetői posztok csaknem 31%-át szemben a 2012. végi 12%-kal. Ugyanezen az időtávon az összes EKB-s vezető 30%-a volt nő, szemben a 2012. végi 17%-kal. A női dolgozók aránya pedig a fenti időtávon 43%-ról 45%-ra emelkedett. Minthogy a legfrissebb célkitűzésekkel lefedett időtáv 2019 végén lezárult, az EKB jelenleg újabb stratégiát dolgoz ki a témával kapcsolatban.

⁵⁷ Lásd: az Európai Központi Bank véleménye (2018. április 11.) az Európai Valutaalap létrehozásáról szóló rendelet iránti javaslatról (CON/2018/20; HL C 220, 2018.6.25. 2. o.). Lásd még az EKB elnökének az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Ügyek Bizottsága előtt 2018. szeptember 24-én tett [megjegyzéseit](#).

⁵⁸ Lásd az EKB elnökének Sven Giegold európai parlamenti képviselőhöz írt [levelét](#) a nemzetközi fórumokon való részvételről, 2015. december 17.

⁵⁹ Lásd a Számvevőszék és az EKB közti [egyetértési megállapodást](#) az EKB felügyeleti feladatainak ellenőrzéséről.

⁶⁰ Ezek a megállapodások lehetővé teszik, hogy a Számvevőszék kikérje és megkapja az EKB bankfelügyeletének ellenőrzéséhez szükséges összes dokumentumot és információt. A kiemelten bizalmas iratok teljes körű védelemben részesülnek, az egyes bankokra vonatkozó szenzitív információkba pedig az EKB-nál ellenőrzött helyszíni környezetben nyerhető betekintés.

⁶¹ Az EKB Igazgatóságának tagjait az Európai Tanács – az Európai Parlamenttel és az EKB Kormányzótanácsával konzultálva – nevezi ki az EU Tanácsának ajánlására.

Arra a kérésre vonatkozóan, hogy az emberi erőforrásokkal kapcsolatos kérdéseket igazságosan, átláthatóan és gyorsan kell megoldani, az EKB megemlíti, hogy 2018 óta több lépést is tett az ügyben. Ez segített többek között az EKB bankfelügyeletének abban, hogy induló szervezetből sokkal szilárdabb intézménnyé fejlődjön. A stabilizálódást az üres pozíciókhoz kapcsolódó transzparens felvételi eljárások, valamint az új belépők gyors és sikeres betanítása támogatta. Új, rugalmas munkaidőrendszer teszi lehetővé az EKB dolgozóinak, hogy nagy munkaterhelés után a túlórákat le tudják csúsztatni vagy szabadságként ki tudják venni. Az EKB Emberi Erőforrások Főigazgatósága által rövid felmérések és a legfrissebb dolgozói felmérés révén gyűjtött visszajelzések mutatják, hogy a dolgozók meg vannak elégedve az új intézkedésekkel. A főigazgatóság a dolgozói képvisellel közösen megvalósított munkaprogramban foglalkozott a szerződésfajtákkal kapcsolatos kérdésekkel, és az EKB dolgozóinak többsége jelenleg állandó szerződéssel van alkalmazva. Emellett a potenciális zaklatási esetekkel kapcsolatban a már említett visszaélés-bejelentő feltételrendszer mellett jelenleg vizsgáljuk a közvetítő szolgálatok szerepének megerősítését és a jogviták elrendezésének alternatív útjait. Végezetül, 2020 elején az EKB új, átfogó pályafutás-tervező keretrendszert vezetett be, amelyben a dolgozóknak több lehetőségük van a személyes fejlődésre és a mobilitásra.